

Kamēr ir zemes, pēc avenēm tirgū pieprasījums ir mazs

Aiga Naudiņa

Abavas pagasta «Dravniekos» saimnieko Ilmārs Markus ar ģimeni, kura vairāk nekā trīs hektāros audzē vasaras avenēs. Saimnieks atzīst, ka avenju platības mazliet palielinās, bet nākamgad plānos ietilpst arī zemeņu stādīšana.

Pirmos avenju stādus

ģimene iegādājusies 2004. gadā no Vandzenes pagastā dzīvojošās Braueru ģimenes, kas arī audzē šīs ogas. Tā kā pie mājas zemes platība nav tik liela, saimnieki izlēmuši tajā iestādīt avenēs. Sākumā domājuši ierīkot tikai pāris dobiņu izmēģinājumam, taču beigās apstādīts pusotrs hektārs. Tagad «Dravniekos» ir trīsarpus hektāru vasaras avenju. Ilmārs stāsta, ka avenēs vienā vietā ražojot desmit, divpadsmit gadu, pēc tam gan jālūko pēc jaunas vietas, arī nezāles gadu laikā savairojas, jo minimāli tiek izmantota ķīmija kaitēkļu un nezāļu apkarošanai.

«Sākums bija grūts — ne tikai tāpēc, ka stādījumi bija jāravē, bet tā īsti nezinājām, kā rīkoties, kādas slimības avenēm var būt. Kad novācām pirmo ražu, apstādījām vēl vienu platību un, redzot, ka tā lieta iet, paplašinājām lauku. Sākumā izmēģinājām vecās šķirnes, bet, Pūrē nododot avenēs, kāda avenju audzētāja no Rundāles puses ieteica šķirni 'Rubin Bolgarski'. Tai ogas ir rozīgas, bet ļoti saldas, labas arī transportēšanai,» teic saimnieks.

«Dravnieku» saimnieks Ilmārs Markus stāsta par vasaras avenju audzēšanu. Viņš atzīst, ka ogas galvenokārt pārdod Rīgā nakts tirgū.

Autores foto

Aktīvākais ogu lasīšanas laiks ir no jūlija līdz pat augusta sākumam. Ražas daudzumu ietekmē ne tikai laika apstākļi, bet arī slimības. Kad «Dravniekos» iestādītas pirmās avenēs, ģimene domājusi, ka varēs bioloģiski saimniekot, neizmantojot ķīmiju kaitēkļu un slimību apkarošanā. Tomēr pēc laika sapratuši, ka bez šiem līdzekļiem strādāt ir ļoti grūti, pat neiespējami, jo slimības ir un tās vajag apkārot, arī minerālmēslus aizstāt ar dabīgo mēslojumu tik lielās platībās nav iespējams. Tuvumā nav arī nevienas lielākas lopkopības saimniecības, kurai būtu dabīgais mēslojums. Tāpēc

no bioloģiskās saimniekošanas viņi pārgājuši uz tradicionālo.

Šogad avenju stādus

mazliet izcilājušas mežacūkas, rušīnot zemi un meklējot saknes. Labi, ka putniem šīs ogas negaršo, bet ķirši gan, jo tie gatavošanās laikā reti paliekot kokā. Pirmajos gados, kad stādījumi bagātīgi ražojusi, avenēs saimnieki nodevuši pārstrādei Pūrē. Toreiz lasīti līdz pat 700 kilogramiem ogu dienā. Nākamajos gados raža nav bijusi tik liela, jo parādījušās slimības, arī samaksa par ogām Pūrē nebija pietiekama.

«Domājām, ka ogas varētu reali-

zēt Rīgā nakts tirgū, kur vietējo un arī ievesto produkciju pārpērk uzpircēji, tāpat to iegādājas iedzīvotāji. Tālsos ogas realizēt ir diezgan grūti. Ja tirgus dienā izdodas pārdot 30 līdz 50 kilogramu, tas jau ir daudz. Sēdēt tirgū ir laikietilpīgs process, ja ogu ir daudz, vajadzīgi arī cilvēki ogu lasīšanai. Tāpēc vairāk laika jāvelta darbam saimniecībā,» saka «Dravnieku» saimnieks.

Viņš Rīgas tirgū novērojis, ka lielāko daļu produkcijas piedāvā nevis ražotāji, bet pārpircēji, kas preces kaut kur iegādājušies un cenšas pārdot. Zemeņu laikā tirgū pieprasi-

jums pēc avenēm esot mazs. Tāpēc saimnieki plāno nākamruden ierīkot arī zemeņu stādījumus. «Agrajām zemenēm Rīgas tirgū ir liela konkurence, jo daudz ievēd no citām valstīm, piemēram, Polijas. Noteikti izdevīgāk audzēt vēlinās šķirnes, lai ogas varētu pircējiem par izdevīgu cenu piedāvāt tad, kad agrās zemes vairs tik bagātīgi neražo. Šogad bija gan pieprasījums, gan laba cena par avenēm un zemenēm, jo vidēji par kilogramu avenju cilvēki maksāja trīs un trīsarpus eiro, par zemeņu kilogramu — no diviem līdz trim eiro,» atzīst Ilmārs. ■

«Kvarki» pārtrauc slieku audzēšanu

Aiga Naudiņa

Valdgailes pagastā esošais uzņēmums SIA «Kvarki», kas nodarbojas ar Kalifornijas sarkano slieku audzēšanu kompostētajos organiskajos atkritumos, substrāta un biohumusa, kā arī dabīgā mēslojuma ražošanu, jau no šī gada sākuma ir pārtraucis darbību.

Uzņēmuma īpašniece Gertrūde Zvane atklāj, ka pieprasījuma vietējā tirgū pēc šādas produkcijas nav, jo tai ir augsta cena, bet cilvēku pirktspēja ir zema. Tāpat šo gadu laikā nav izdevies sakārtot eksportu uz citām valstīm, lai gan pieprasījums un pirktspēja attīstītajās valstīs esot. Pašlaik audzētavas telpas ir tukšas un uzņēmums pieteicis maksātnespēju. ■

Virbos uzstādītas jaunas laternas

Dace Mieriņa

Diennakts tumšajā laikā Virbu pagasta centrā — Jaunpagastā — tagad daudz omulīgāka un ērtāka pārvietošanās. To nodrošina astoņas no jauna uzstādītās laternas.

11. septembrī Jaunpagasta centrā pie kultūras nama un kapsētas

uzstādītas pa četrām laternām. Kā atzina Virbu pagasta pārvaldes vadītājs Egils Alsbergs, darbi saistīti ar a/s «Latvenego» ilgtermiņa investīciju plānu, kas paredz gaisvadu elektrolīniju nomaņu pret kabelu tīkliem. Tā rezultātā tiek noņemti līdzšinējie stabi, pie kā pašvaldība bija izvietojusi apgaismes objektus. Jauno laternu izvietošana Virbu pagastā pašvaldībai izmaksājusi

7814,34 eiro (bez PVN). Pārvaldes vadītājs skaidro, ka šogad laternu maiņa pagasta teritorijā nav paredzēta, taču nākamgad pie jauna apgaismojuma varētu tikt arī Lēdu iedzīvotāji.

Ielu apgaismojuma rekonstrukcija notiek dažādās vietās visā Talsu novada teritorijā. No pašvaldības budžeta kopumā šiem darbiem atvēlēti 36 436,60 eiro (bez PVN). ■

Latviešiem gēnos nav pārdošana, bet radīšana

Dace Mieriņa

Kamēr cilvēks tic saviem spēkiem, viņš var paveikt arī neiespējamo! 11. septembrī Virbu pamatskolā norisinājās seminārs, kurā sanākušie tika aicināti domāt neparastāk, lai attīstītu radošumu, tādējādi uzlabojot arī savu konkurētspēju darba tirgū.

«Mērķis ir iedrošināt un pārliecināt vietējos iedzīvotājus, novērtēt pragmatiski savus resursus un pacensties tos iesaistīt, lai radītu kādu pievienoto vērtību, tādējādi ceļot arī savu labklājību,» atklāja lektore Vita Brakovska no biedrības «Zināšanu un inovācijas sabiedrība». Viņai jau ir vairāku gadu pieredze, vadot seminārus. «Viss, ko stāstu, nav aizgūts no mācību grāmatām, bet gan no reālu Latvijas uzņēmēju pieredzes,» viņa atzina. Semināra dalībniekiem tika stāstīts, kā ar minimāliem resursiem, kas ir viņu rīcībā, padarīt apkārtni vidi labāku. «Ne tikai izdzīvot, bet arī dzīvot un uzdzīvot!» ir pārliecināta semināra vadītāja,

uzsverot, ka jebkura mērķis ir vēlme dzīvot labāk.

Lektore piemēri bija dažādi jauno Latvijas uzņēmēju iedvesmas stāsti. «Iedvesmas stāsti ir viens no spēcīgākajiem instrumentiem, jo cilvēki, tos dzirdot, iedegas. Ja kāds divās nedēļās var nopelnīt 500 eiro, kāpēc lai to nevarētu arī citi,» uzsvēra Vita Brakovska, kas strādā ar mazbudžeta idejām, kurām nav vajadzīgs liels finansiālais ieguldījums. «Nestāstu par augstām tehnoloģijām, jo ne visiem cilvēkiem reģionos ir pieejama attiecīga infrastruktūra,» atklāja lektore, stāstot, ka sastapusi daudz uzņēmīgu cilvēku dažādos Latvijas reģionos. «Latviešiem gēnos nav marketinga — pārdošana, bet mēs tiešām esam ļoti labi radītāji. Neskatoties uz to, iemācīties jau var visu,» atzina V. Brakovska.

«Cilvēkus Jaunpagastā vajag daudz iekustināt domāt citādi. Esmu novērojusi tendenci, ka iedzīvotāji pārāk daudz gremdējas pagātnes atmiņās un viņiem nav uzņēmības uzsākt kaut ko jaunu,» skaidroja semināra idejas autore, biedrības «Virbi» valdes locekle Diāna Dzelzkalēja.

«Jaunpagastā parasti kopā sanāk pensionāru un jauniešu biedrība, tāpēc gribējās, lai sarosās vidējais vecumposms — cilvēki, kas strādā, kas maksā nodokļus, tāpat tie, kas palikuši bez darba. Lai viņiem ir iespēja paskatīties uz lietām citādāk un, iespējams, rast risinājumu paša spēkiem,» uzsvēra D. Dzelzkalēja.

Viņa nenoliedza, ka sanākušo vidū vietējo iedzīvotāju bija diezgan maz. «Ar varu nevienu nevaru atvilkt, bet prieks, ka ir jaunieši — vidusskolēni. Domāju, ka viņi arī būs tie, kas iekustinās vecāko paaudzi,» ir pārliecināta semināra iniciatore. No 25 dalībniekiem lielākā daļa bija no Talsu Valsts ģimnāzijas. «Mūs ieinteresēja skolotāja, tāpēc arī atbraucām,» sacīja 11. klases skolniece Kate Tomašūna. «Man ļoti patika, varam radoši izausties, un mums māca arī radošāk domāt. Ir gan reālas idejas, gan arī tādas, kas izklausās diezgan nereaļas,» sprieda Kate, kurai piekrita klasesbiedrene Elīza Jaunzeme. «Mūs ieinteresēja solījums, ka būs pavisam kaut kas citādāks, pašlaik vilušies nesam, man ļoti patika,» atklāja Elīza.

Skolotāja Ieva Smildzēja uzsvēra, ka valsti jāmaina ne tikai izglītības sistēma, bet arī skolēnu domāšana. «Mūsu izglītības sistēma ir balstīta uz domāšanu kastē. Skolas rada darba ņēmējus, nevis darba devējus, trūkst līderisma,» ir pārliecināta Ieva Smildzēja. Viņa atzina, ka skolēnu domāšana joprojām balstīta uz to, lai viņi saņemtu labu vērtējumu. «Ir ļoti grūti lauzt stereotipus. Mēs joprojām dzīvojam padomju laika režīmā, un to ir ļoti grūti mainīt. Es skolēniem mācu, ka uz priekšu tiks tikai tas, kurš domās citādāk,» sacīja I. Smildzēja, atzīstot, ka pati regulāri cenšas apmeklēt seminārus, kuros māca domāt atšķirīgi. «Es jau sen domāju citādāk un cenšos to ieviest arī skolā,» skaidroja pedagoģe.

Seminārs notika, pateicoties biedrības «Virbi» īstenotajam projektam «Domā un radi, lai dzīvotu labi». Tas tapis ar Kultūras ministrijas un Kurzemes NVO atbalsta centra finansiālu atbalstu. Pirmais seminārs aizvadīts, taču jau 25. septembrī būs nākamais. «Semināru pēctecība nav obligāta, taču otrs seminārs būs lo-

ģisks turpinājums pirmajam,» teica lektore Vita Brakovska. «Šodien mēs vairāk strādājam ar iekšējo resursu apzināšanu. Otrā semināra tēma — «ABCD pieeja — darbs ar vietējiem resursiem ekonomisko aktivitāšu sekmēšanai.»

Biedrības «Virbi» locekle Diāna Dzelzkalēja domā, ka, organizējot seminārus, veicinās arī vietējā pagasta tēla atpazīstamību. «Prieks, ka pasākums notiek Virbos, jo pagastam, lai izdzīvotu, ir jāatrod tā sava odziņa. Gan skolai, gan pagastam ir jāatrod sava pievienotā vērtība. Mēs varam gremdēties atmiņās par to, cik labi kādreiz bija, bet mēs varam arī iet uz priekšu un saprast, kas mums ir un ko ar to varam izdarīt. Ja Virbi kļūs populārāki, tad te arī kaut kas notiks. Pedvāle taču arī nav novada centrā, bet uz turieni cilvēki brauc. Ticu, ka arī Jaunpagastā no mazām idejām var rasties kaut kas liels. Mēs nevaram piespiest atvērt atkal spirta brūzi, taču skolas telpās varam īstenot mūzizglītību vai arī attīstīt kaut kāda veida sociālo uzņēmējdarbību,» uzsvēra D. Dzelzkalēja. ■